

РЕШЕНИЕ

№ 1203

гр. София, 23.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав,
в публично заседание на 12.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **10883** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във връзка с чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на К. Я., [ЕГН], [населено място],[жк], [жилищен адрес] вх.“А“,ап.8,чрез адв.Ц. с посочен съдебен адрес – [населено място],[жк]/старата част/, [улица] срещу Решение № 1040-21-579/02.10.2023г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № РВ-3-21-01398078/26.07.2023г. на длъжностно лице по чл. 114 ал.2 т.2 и ал.3 от КСО с което му е разпоредено да възстанови добросъвестно полученото парично обезщетение за обезщетение за безработица за периода 06.11.2018г.-19.11.2018г. в размер на 310,68лв.

Твърди се неказоносъобразност на оспореният акт, тъй като:

Реалното полагане на труд е установено с влезнало в сила съдебно решение по гр.д. № 23 928 по описа на СРС за 2022г., което е задължително за всички съдилища и държавни органи на основание чл.297 ГПК.Със същия акт е установен трудовият му стаж към бившия работодател „БОРО БЪКС 1“ ООД.

Реалното полагане на труд подлежи на доказване,независимо от наличието на ИАА за заличаване на трудовия стаж, какъвто акт твърди,че не му е връчван.

На трето място и чрез позоваване на доказателствената сила на трудовата книжка по чл. 347 от КТ, както и нейната доказателствена сила съгласно чл.40 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж вр. чл.5 ал.4 т.1 КСО и предвид факта,че същата е надлежно водена и заверена и съдържа всички изискуеми данни, твърди,че

незачитането и представлява отделно и самостоятелно нарушение на закона.

На следващо място твърди, че органите по общественно осигуряване не са оборили презумпцията по чл.8 ал.2 КТ и не са събрали доказателства позволяващи оборването и.

Като продължение, претендира, че соченият в решението констативен протокол № KB-5-21-01288813/26.01.2023г. не е официален свидетелстващ документ, не удостоверява действия извършени пред съответния орган на НОИ, няма материална доказателствена сила и не го обвързва тъй като не е бил страна в производството по издаването му. Успоредно с това – иска откриване производство по оспорване истинността му.

Ответната страна - директора на ТП на НОИ – С. – град излага аргументи за неоснователност на жалбата аналогични с тези, инкорпорирани в текста на постановеният от него, оспорен акт.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена в съответствие с изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с изискването на чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 от КСО и при липса на отрицателни процесуални и като такава подлежи на разглеждане по същество.

По съществуващото на спора, с оглед твърденията на страните и предмета на служебна проверка съдът съобрази:

С разпореждане № РВ-3-21-01398078/26.07.2023г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ/ в хипотеза на заместване/ е разпоредено К. Я. да възстанови добросъвестно парично обезщетение поради общо заболяване за периода 06.11.2018г.-19.07.2023г. в размер на 310.68лв-главница.

За да постанови това разпореждане, компетентния орган е приел, че от „БОРО БЪКС 1“ ООД, ЕИК 20795275 за жалбоподателя е представено удостоверение, приложение № 9 към чл.8 ал.1 НПОПДОС с данни относно правото на обезщетение по болничен лист № E20182791129 за период на временна неработоспособност по болничен лист 06.11.2019г. – 19.11.2018г. Успоредно с това, от дружеството „С. БКЦ“ ЕООД еИК204052562 за същото лице и за същият период е представено удостоверение с данни за правото на обезщетение по болничен лист E20182791130. Въз основа на това на лицето е изплатено обезщетение за 7 работни дни в общ размер 620,91лв.

При извършена проверка по разходите на ДОО на Б. Б. 1“ ООД е прието, че дружеството не е извършвало дейност след 01.01.2016г., като е посочено, че от дружеството не са представени съобразно исканията на контролния орган първични документи – ведомости за заплати, трудови договори, заповеди за прекратяване на трудови правоотношения и други разходооправдателни документи от които да е видно има ли реални трудови правоотношения между дружеството и лицето, начислени и изплатени ли са му брутните трудови възнаграждения в размерите в които са подадени данните по чл.5 ал.4 т.1 КСО. Въз основа на тези констатации е съставен и констативен протокол № KB-5-21-01288813/26.01.2023г. Посочено е още, че на дружеството „БОРО БЪКС 1“ ООД са издадени задължителни предписания от 26.01.2023г. за заличаване данните подадени по чл.5 ал.4 т.1 КСО за периода от февруари 2018г. до февруари 2019г., в т.ч. и на К. Я.. Като и прието, че същите са неизпълнени ТП на НОИ – С. е подало данни за заличаване служебно на данните.

Прието е, че непредставянето на достоверна информация както от дружеството

работодател, така и от заинтересованото лице поставя органите в невъзможност да установяват по безспорен начин факти и обстоятелства от значение преценката осигурителните права и задължения както на лицето, така и на дружеството осигурител.

На тази база е изграден извода, че К. Я. не отговаря на изискването „осигурено лице“, тъй като не извършва трудова дейност за която да подлежи на задължително осигуряване по чл.4 КСО. Поради което е разпоредено и пропорционално връщане на половината от получена сума за обезщетение съответна на подаденото от посоченият осигурител заявление.

С оглед дотук изложеното съдът съобрази:

По силата на чл.114 ал.2 т.2 КСО добросъвестно получените суми за осигурителни плащания подлежат на възстановяване от осигурените лица, когато след изплащането им са представени нови документи или данни, които имат значение за определяне на правото, размера и срока на изплащане.

В конкретният случай, новите данни на които се позовава административния орган са данни събрани в резултат на нарочна проверка, отправени задължителни предписания и предприети действия по служебно заличаване на подадени от дружеството „БОРО БЪКС 1“ ООД данни по чл.5 ал.4 т.1 КСО, поради неизпълнение на задължителните предписания.

Посочените данни формално изпълняват нормативното изискване, поради което и предмет на преценка е доколко същите и извършеното като следствие от тях е годно да установи наличието на основание за връщане на получената сума като обезщетение.

Легална дефиниция за понятието "осигурено лице" е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО, според която "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски; осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1-3 и 5 от КСО. В чл. 10, ал. 1 от КСО е уредено, че осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. Т. е, трябва да са изпълнени кумулативно двете условия – осъществяване на трудова дейност и дължимост на осигурителни вноски, за да се изплащат парични обезщетения. Следователно лицето трябва не само да има сключен трудов договор и валидно възникнало трудово правоотношение, но и реално да осъществява трудова дейност в рамките на това правоотношение.

От своя страна, наличието на сключен трудов договор, т. е. възникването на трудово правоотношение не е единственото и необходимо условие за възникване на осигурително правоотношение, което е основание за изплащане на парично обезщетение, изчислено по данните, подадени по реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО. Не съществува идентичност на трудовото и осигурителното правоотношение. Съгласно разпоредбата на чл. 10 от КСО, основанието за възникване на осигурително правоотношение е упражняването на трудова дейност, за която се дължат осигурителни вноски, част от които са за сметка на осигуреното лице. В този смисъл е

и установената съдебна практика на ВАС. В тази насока Решение № 9721 от 16.07.2020 г. на ВАС по адм. д. № 1993/2020 г., VI о., Решение № 1574 от 30.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 5755/2019 г., Решение № 16555 от 4.12.2019 г. на ВАС по адм. д. № 8906/2019 г., VI о. и др.

По отношение на възражението на жалбоподателката, че оспореното решение е постановено при позоваване на проверки, в които тя не е участвала, следва да се посочи, че за нея е съществува възможност да установи собствените си права в съдебното производство и да представи доказателства, които да опровергават направените в административното производство констатации.

Успоредно с това, последващият контрол по разходите на ДОО по реда на чл. 108 от КСО касае спазването от осигурителите на нормативните актове по ДОО във връзка с дейността, възложена на НОИ, включително коректността на подаваните от осигурителя данни в Регистъра на осигурените лица, въз основа на които се отпускат и изчисляват паричните обезщетения. Всички документи във връзка с извършване на дейност от осигурителя, възникването на трудово правоотношение, респ. на осигурително правоотношение, начисляване и изплащане на трудови възнаграждения, подаване на данни по чл. 5, ал. 4 от КСО, следва да се съхраняват от осигурителя в качеството му на такъв и във връзка с извършването на проверки от компетентните органи на НАП, НОИ и ИА ГИТ с оглед възложените им от закона правомощия. Работниците и служителите, назначени по трудов договор не разполагат с документите, от които да се установи цялостната дейност на осигурителя по отношение на упражняваната търговска/стопанска дейност и осъществяването на общественото осигуряване на назначените по трудов договор лица. В тази връзка, при извършване на проверка по разходите на ДОО на осигурителя, страна в производството е само проверявания осигурител, и само той може да бъде адресат на административния акт (задължителни предписания), издаден в резултат на проверката по разходите на ДОО, а жалбоподателят не е страна в производството по чл. 108, ал. 1, т. 1 от КСО и за контролния орган не е било налице задължение да го уведоми и да изиска представяне на обяснения и доказателства. Именно в тази връзка и при изпълнение на предоставената им законова възможност, контролните органи на НОИ са извършили и последващ контрол относно изплатените парични обезщетения, при който са установени нови факти и обстоятелства относно осигурителя [фирма], които са от съществено значение за правото на паричното обезщетение за временна неработоспособност на жалбоподателката.

Успоредно с това обаче, съдът приема, че оспореното решение не отговоря на законовото изискване за мотивираност, по чл.117 ал.3 КСО, следствие от допуснато нарушение на чл.35 АПК. Нормативното правомощие на ръководителя на ТП на НОИ да решава спорният въпрос по жалбата по същество, обуславя именно задължението му по чл.35 АПК.

Така на първо място, в оспореното решение изобщо не е коментиран въпроса относно представената от жалбоподателя трудова книжка.

По силата на чл.40 ал.1 НПОС осигурителният стаж се установява с данните по

чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. В този смисъл трудовата книжка представлява нормативно признат доказателствен способ за установяване на трудов стаж. Предвид факта, че в административното производство е представена трудова книжка със заверен стаж за период на прослужено време от 13.02.2018г. до 01.03.2019г. то преценката на представеното доказателство е задължително, респ. задължително е да се изложат и аргументи защо представеното доказателство не се приема от страна на органите по контрол на общественото осигуряване. При всички положения обаче липсата на анализ на едно надлежно представено доказателство, годно по силата на изрична норма да установи спорно обстоятелство, представлява съществено процесуално нарушение и води до немотивираност на административния акт.

Извън това, неправилно е прието в оспореното решение и, че представеното от жалбоподателя Решение № 3814/14.03.2023г. по гр. д. № 20221110123928 по описа на СРС за 2022г. не проявява никаква обвързваща сила по отношение на ТП на НОИ предвид факта, че ответника не е бил страна в посоченото съдебно производство, както и предвид факта, че в рамките на това производство жалбоподателят не е представил доказателства за плащания на трудови възнаграждения от „БОРО БЪКС 1“ ЕООД.

По силата на чл.297 ГПК влязлото в сила решение е задължително за съда, който го е постановил, и за всички съдилища, учреждения и общини в Република България. Успоредно с това, предмет на производството в рамките на което е постановено посоченото решение е именно иск за заплащане на трудово възнаграждение от страна на „БОРО БЪКС 1“ ЕООД към К. Е. за периода 13.02.2018г. – 01.03.2019г. В този смисъл няма как ищеца в това производство да е представил доказателства за заплащане на трудово възнаграждение, тъй като именно липсата на токова плащане е основание на иска му.

Осигурителното плащане от страна на работодателя към НОИ е функция на трудовото плащане, което работодателя дължи на работника/служителя. При несъмнена установеност и дължимост на трудово заплащане, то дължимо е и заплащането за осигурителни вноски, което заплащане органите на общественото осигуряване могат и следва да претендират. В този смисъл посоченото съдебно решение не само обвързва ТП на НОИ но и поражда права за обществения осигурител, в частност - по отношение на работодателя, за задължението за осигурителни вноски. От своя страна нормите на чл.6 и чл.7 КСО дефинират и представят алгоритъм за определяне размера на дължимите осигурителни вноски и реда за внасянето им, а нормата на чл.162 ал.2 т.2 ДОПК дефинира вземането за задължителни осигурителни вноски като публично държавно вземане.

В този смисъл директора на ТП на НОИ неправилно се е десезирал от изискването за обсъждане на представеното от жалбоподателя съдебно решение, като необсъждането му представлява отделно допуснато процесуално нарушение, довело и до немотивираност на оспореното решение.

Ето защо и след като в настоящият казус безспорно са налице неизяснени, спорни обстоятелства, определящо правните последици и изхода от производство, то липсата

на произнасяне по тях, обуславя и процесуалната незаконосъобразност на постановеният акт.

Поради това и на основание чл. чл. 172 ал.2, предл. второ и чл.173 ал.2, предл. трето от АПК, Административен съд София-град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-579/02.10.2023г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне, съобразно указанията, дадените с мотивите на настоящето решение.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Съдия: